Z PRVNÍ RUKY

Zpravodaj společnosti Severomoravské vodovody a kanalizace Ostrava a.s.

PODZIM 2023

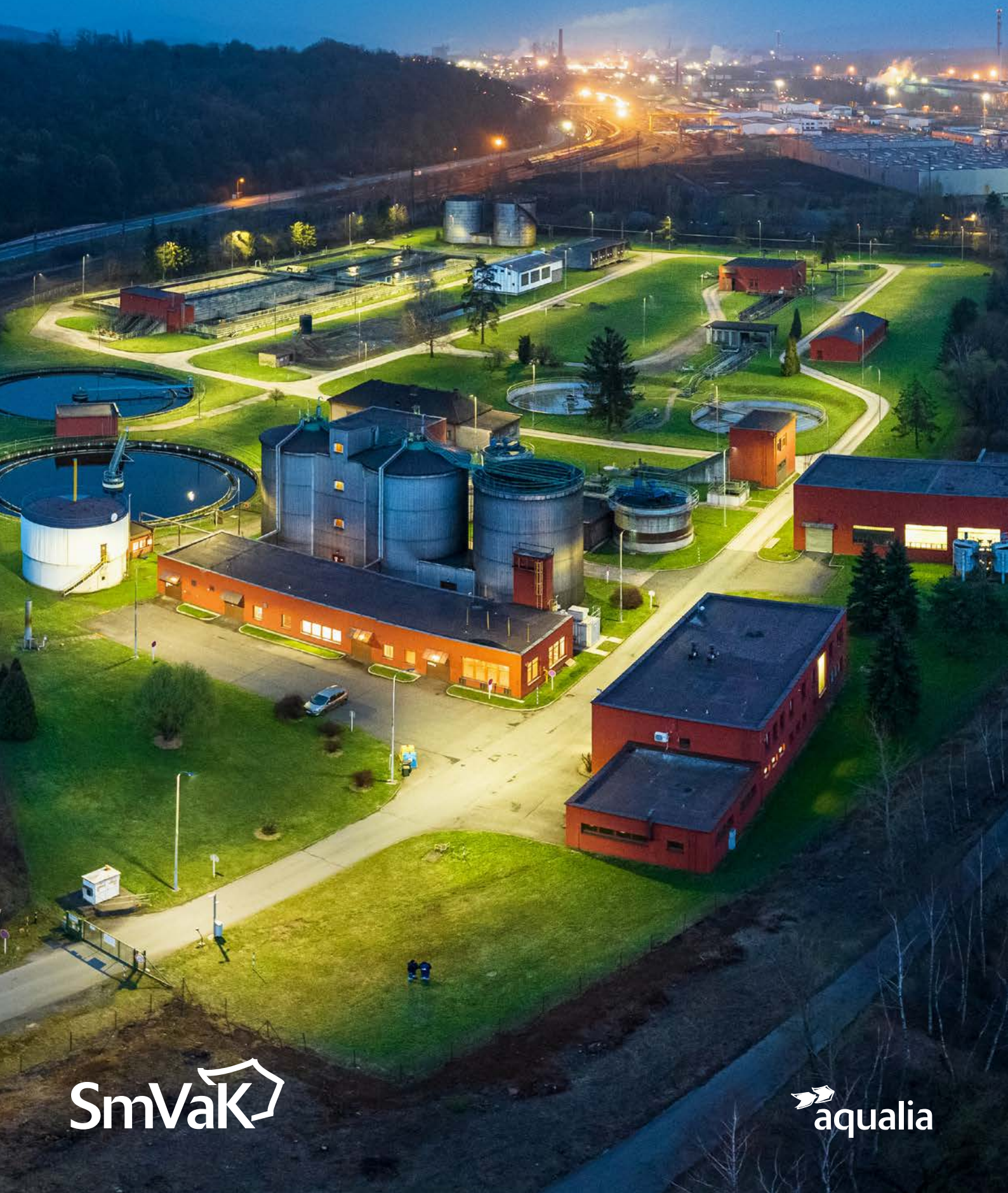

SmVaK

aqualia

Vážení čtenáři,

období letních prázdnin a dovolených je definitivně za námi, babí léto bylo v letošním roce z hlediska počasí obzvláště vydařené, s nedostatkem vody v centrálních zdrojích s ohledem na deštivější srpnové období problémy nemáme, je jí dostatek po pokrytí požadavků všech našich odběratelů a vstupujeme do poslední třetiny roku. Ta se obvykle nese v duchu plánování toho, co nás čeká v příštím roce. A nejinak je tomu ve vodárenství. Je potřeba intenzivně pracovat na plánu investic a oprav, projektovat, soutěžit a vyřídit nezbytnou administrativu tak, abychom byli připraveni se startem nové jarní sezóny zahájit potřebné stavby. Postupně také dokončujeme letošní významné a zajímavé investiční projekty, jak se ostatně můžete v tomto vydání našeho magazínu přesvědčit sami.

Kromě obvyklých témat, jako jsou investice do obnovy vodárenské infrastruktury, kvalita vody, novinky ve službách a činnostech, tentokrát výrazněji akcentujeme oblasti společenské odpovědnosti, udržitelnosti a péče o region. V létě se toho dělo mnoho a u řady akcí jsme byli hrdými partnery – ať již se týkaly kultury, sportu, sociální oblasti nebo ekologie.

Na začátku listopadu nás také čeká tradiční konference Provozování vodovodů a kanalizací, které v letošním roce proběhne s organizačním zajištěním SOVAK ČR v Liberci. Nejen zaměstnance vodárenského sektoru čeká řada zajímavých přednášek o aktuálním dění v oboru, když je větší akcent, než tomu bylo v minulosti kladen na právní a legislativní oblast. Změny v právním prostředí na české i evropské úrovni jsou pro fungování oboru zásadní jak pro výrobu a distribuci pitné vody, tak pro odvádění a čištění vody odpadní z hlediska požadovaných kvalitativních parametrů.

Zajímavé čtení a klidné podzimní dny!

Anatol Pšenička
generální ředitel

Obsah

Aktuálně
Nový zákaznický systém 3

Udržitelnost
Měření uhlíkové stopy 4

Investice
Miliarda do infrastruktury 6

Kvalita vody
Voda pod drobnohledem laboratoří 10

Zaměstnanci
Do Beskyd pro dobrou věc 11

Panorama
Podzim ve vodárenských provozech 12

Vodárenské příběhy
Čistírna poetická očima Pavla Zubka 14

Povodí Odry
Hlučínské jezero po sanaci 18

Region
Raná péče v regionu 19

Plaveme v tom spolu!
Program pokračuje osmým rokem 20

Region
Aktivní léto v Trianonu 21

Sport
Vodárenský sport obrazem 22

Nový zákaznický systém po půl roce provozu

Nový zákaznický informační systém byl uveden do provozu první pracovní den letošního roku. Jedná se o komplexní softwarové řešení pro obsluhu zákazníků v naší hlavní oblasti činnosti, tedy dodávce pitné vody a odvádění a čištění vody odpadní. Přestože má toto řešení největší dopad do interních postupů společnosti, změny přináší také pro zákazníky. Prioritami byly při jeho spuštění obsluha zákazníků, tedy uzavírání smluv, fakturace a platební styk. Tyto tři hlavní oblasti začaly fungovat od ledna, nicméně se stále pracuje na vylepšení jejich funkčnosti i uživatelské pohodlnosti.

Informace o zákaznících jsou registrovány v ucelené formě, kdy je možné na jednom místě sledovat jak smlouvu, tak fakturaci a úhrady, včetně záloh a dalších platebních ujednání. U každého odběrného místa jsou evidovány jednotlivé typy poskytovaných služeb a dodávaného zboží. Jedná se o moderní softwarové řešení splňující přísné podmínky ochrany osobních údajů.

Na zákaznickém účtu jsou zpřístupněny informace o fakturaci a úhradách a veškerá písemná komunikaci se zákazníkem. Nově je nabízeno více možností vyúčtování záloh či způsobů zasílání faktur. *„Upravili jsme grafický vzhled dokumentů. Největší změna proběhla u faktur, které jsou díky rozdělení údajů do více sekcí přehlednější. Pro naše zákazníky jsme zprovoznili novou e-mailovou adresu info@smvak.cz, díky níž jsou veškeré požadavky registrovány v tomto softwaru a jejich řešení je tak efektivnější. Propojili jsme rovněž služby call centra se softwarovou podporou, díky čemuž rozšiřujeme okruh požadavků, které je možné řešit telefonicky,“* říká ekonomická ředitelka SmVaK Ostrava Halina Studničková.

Do budoucna se připravuje další rozšíření nabídky na zákaznickém účtu a vylepšení služeb call centra díky nové telefonní ústředně. *„Rádi bychom vyzvali zákazníky k registraci na zákaznickém účtu. Nabídku funkcionalit budeme v budoucnu rozšiřovat. Velice oceňujeme přístup odběratelů, kteří nám poskytují aktuální kontaktní údaje prostřednictvím zákaznického účtu, Díky tomu je můžeme v budoucnu informovat například o plánovaných odstávkách nebo kontaktovat kvůli vyúčtování přeplatků nebo upomínek před odstávkou,“* uzavírá Studničková.

V Ostravě proběhly Vodohospodářské sportovní hry

Sportovci ze státního podniku Povodí Labe zvítězili v celkovém hodnocení patnácti výprav, které se zúčastnily poslední srpnový víkend letošních Vodohospodářských sportovních her. Jednalo se o 43. ročník tradiční akce, která tentokrát proběhla s organizačním zajištěním SmVaK Ostrava a pod záštitou hejtmana Moravskoslezského kraje Jana Krkošky, stejně jako primátora Statutárního města Ostravy Jana Dohnala, převážně v areálu VŠB-TU Ostrava. Více než 500 sportovců z 15 výprav změřilo své síly 25. a 26. srpna v několika disciplínách.

Triumf Povodí Labe

V pořadí výprav se na druhé příčce umístila Vodárenská akciová společnost působící v Jihomoravském kraji a Kraji Vysočina, třetí místo obsadil tým Povodí Moravy. Pořádajícím Severomoravským vodovodům a kanalizacím Ostrava patřila pátá příčka. Další z vodohospodářských týmů působících profesně v moravskoslezském regionu, Povodí Odry, skončil na sedmém místě. Povodí Labe k celkovému prvenství nejvýrazněji pomohli stolní tenisté, volejbalistky a stolní tenistky. Tyto týmy ve svých kategoriích zvítězily.

Vodárenské akciové společnosti pomohla k druhé příčce především vyrovnanost jednotlivých týmů, kdy se většina z nich umístila na stupních vítězů.

V ženské kategorii vodohospodářského duatlonu zvítězily sportovkyně Povodí Moravy, v mužské pak dominoval tým společnosti Sweco. Specifická disciplína je tradiční součástí Vodohospodářských sportovních her a vždy v sobě musí zahrnovat vodní prvek například v podobě plavání nebo překonávání vodních ploch na lodi či jiném plavidlu. Tentokrát se plavalo v bazénu SŠ prof. Zdeňka Matějčka v Ostravě-Porubě a běhalo se v náročném a členitém terénu za kolejemi VŠB-TUO Ostrava.

„Naše společnost se ujala pořadatelství akce vůbec poprvé během její několik desítek let trvající historie. I proto jsme si uvědomovali, že před námi stojí nemalá výzva, abychom vše skvěle organizačně zvládli a všichni sportovci mohli bojovat o nejvyšší příčky s maximálním nasazením za odpovídajících podmínek. Zároveň jsme měli možnost kolegům vodohospodářům z odlehlejších částí země ukázat, že Ostrava, a potažmo celý moravskoslezský region, již nejsou zaprášeným místem uhlí a oceli. Naopak jde o kraj, který urazil v uplynulých letech velkou cestu k nové budoucnosti, stojí za to ho navštívit, protože v sobě skrývá řadu krás, zajímavých míst i akcí, které stojí za to vidět,“ uvedl generální ředitel SmVaK Ostrava a ředitel sportovních her Anatol Pšenička.

Dlouhá tradice

Událost, jejíž historie sahá až do poloviny 70. let minulého století, se tradičně účastní podniky Povodí, významné vodárenské společnosti, stejně jako ministerstva a další instituce s kompetencemi ve vodohospodářské oblasti, nechybí ani významní dodavatelé a odborné společnosti působící v sektoru.

V loňském roce se akce konala po dvouleté pauze způsobené pandemií onemocnění COVID-19 pod patronátem Českého hydrometeorologického ústavu v Olomouci, nyní se po čtyřech letech vrátila do Ostravy, kde její 41. ročník úspěšně zorganizovalo v roce 2019 Povodí Odry.

Více než 500 sportovců jako tradičně změřilo své síly ve fotbale, volejbale mužů a žen, stolním tenisu mužů a žen, tenisu a vodohospodářském duatlonu. Většina sportovních disciplín se v letošním ročníku odehrála v areálu VŠB-TU Ostrava, partnerem akce byla také Střední škola profesora Zdeňka Matějčka v Ostravě-Porubě.

„Akce proběhla úspěšně a máme velkou radost, že se sportovcům v Ostravě líbilo. Ocenili skvělé zázemí VŠB-TUO, které nám umožnilo uspořádat prakticky celou akci v jednom areálu tak, aby spolu sportovci mohli být v blízkém kontaktu, navzájem se povzbuzovat a sledovat zápolení v jednotlivých disciplínách. Tento komfort může řada měst v naší zemi Ostravě závidět. Jsme také rádi, že sportovní výpravy přišel na slavnostní zahájení pozdravit ostravský primátor Jan Dohnal. I přes chvílemi deštivé počasí během druhého sportovního dne se podařilo všechny venkovní sporty odehrát v plánovaném harmonogramu. Příští rok se organizace akce ujímá společnost ČEVAK. Přejeme kolegům mnoho energie a skvělých nápadů, ať se jim akce vydaří,“ říká vedoucí organizačního týmu SmVaK Ostrava Marek Síbrt.

Fotogalerii z akce a výsledky jednotlivých disciplín naleznete na straně 22.

Měření uhlíkové stopy a potenciál pro snižování

Když se použije slovní spojení uhlíková stopa, představa o tomto pojmu může být u různých lidí různá. Nicméně všechny pohledy se shodují v tom, že se jedná o nástroj sloužící k měření dopadů lidských aktivit na životní prostředí, zejména na klimatické změny.

„Ke stanovení uhlíkové stopy je možné přistupovat různými způsoby. My jsme vycházeli z metodiky mateřské společnosti FCC Aqualia a modifikovali ji na podmínky SmVaK Ostrava. Její úplnost a správnost jsme si nechali potvrdit společností TÜV SÜD Czech během ověření emisí skleníkových plynů za rok 2014, který byl tzv. referenčním rokem, tedy prvním rokem, za nějž byla uhlíková stopa stanovena a nezávisle ověřena. Společnosti byl následně udělen certifikát Oznámení o ověření výkazu emisí skleníkových plynů za rok 2014 (dle ISO 14064),“ vysvětluje manažerka kvality SmVaK Ostrava Martina Javorková.

Jak spočítat uhlíkovou stopu

Výpočet uhlíkové stopy (carbon footprint) zahrnuje identifikaci zdrojů emisí a jejich kvantifikaci. Představuje sumu vypuštěných skleníkových plynů, která obvykle bývá vyjadřována v ekvivalentech oxidu uhličitého (CO2e) a zahrnuje emise skleníkových plynů, jako jsou oxid uhličitý (CO2), metan (CH4), oxid dusný (N2O) a další. Ekvivalentní množství oxidu uhličitého slouží pro souhrnné vyjádření různých skleníkových plynů.

SmVaK Ostrava zvolily pro stanovení uhlíkové stopy komplexní metodiku výpočtu založeného na aktivitních datech, příslušných emisních faktorech a na přístupech založených na hmotnostní bilanci, která je uplatňována v případě emisí vznikajících zejména při procesu čištění odpadních vod.

Uhlíková stopa byla stanovována u těchto kategorií emisí:

- přímé emise (SCOPE 1) – včetně emise ze spalování metanu v bioplynu
- nepřímé emise pocházející z výroby nakoupené energie a tepla (SCOPE 2)
- ostatní nepřímé emise (SCOPE 3) – jedná se o emise Scope 1 a 2 jiných dodavatelských organizací

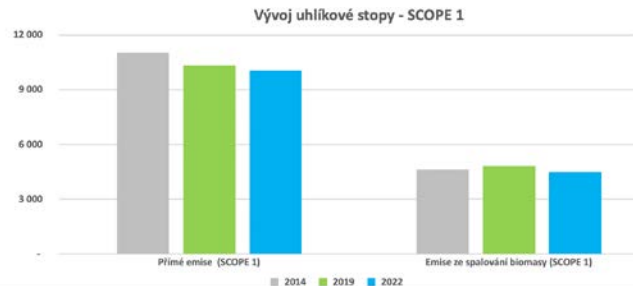

Změny v metodice

Názvosloví SCOPE 1, SCOPE 2 a SCOPE 3 je převzato z Protocol GHG (Protocol for the quantification of greenhouse gas emissions). Do roku 2018 byla dle stejné metodiky stanovována hodnota uhlíkové stopy společnosti v jednotlivých letech, byl sledován a vyhodnocován její vývoj. *„V roce 2020 bylo provedeno další nezávislé ověření výpočtu uhlíkové stopy společností TÜV SÜD Czech, a to za rok 2019. V souladu s aktualizovanou normou (ČSN EN ISO 14064-1:2019) došlo k úpravě metodiky používané od roku 2014, v případě emisí ze spalování biomasy (metanu v bioplynu) byly tyto nově zahrnuty do SCOPE 1. Byla přepočítána uhlíková stopa referenčního roku 2014 a také pro další roky, v nichž byla stanovována uhlíková stopa společnosti dle původní metodiky. Tedy u výpočtů za 2014, 2015, 2016, 2017 a 2018 byly tyto emise rovněž zahrnuty do SCOPE 1, aby bylo možné hodnotit srovnatelné údaje,“* vysvětluje změny Javorková.

V případě přímých emisí (SCOPE 1), které zahrnují emise v důsledku spotřeby pohonných hmot (nafta, benzín, CNG), zemního plynu, lehkých topných olejů a dále přímé emise v důsledku čištění odpadních vod, je v letech 2014, 2019 a 2022 zcela zřejmý postupný pokles uhlíkové stopy společnosti. U emisí ze spalování biomasy (druhá část SCOPE 1) se jedná o emise v důsledku spalování bioplynu, jsou tedy závislé na objemu spalovaného bioplynu a množství metanu v něm.

Emisní faktor u elektřiny

V případě SCOPE 2 se jedná o nepřímé emise pocházející z výroby energie, tedy z nakoupené elektrické energie a tepla. Emise z nakoupeného tepla představují pouze 0,4 % uhlíkové stopy. U nakoupené elektrické energie tvoří 40–50 % celkové uhlíkové stopy, jedná se tedy o její nejpodstatnější část.

„Od roku 2014 do roku 2018 byl používán emisní faktor (v t CO2/1 MWh) pro výpočet emisí z nakoupené elektrické energie zveřejněný International Energy Agency. Od roku 2019 již nebyl tento emisní faktor zveřejňován, proto byl pro výpočet emisí v letech 2019 a 2020 použit takový, který byl poskytnut dodavatelem elektrické energie,“ říká Javorková.

Od roku 2021 došlo ke změně dodavatele elektrické energie, přičemž ten nový výpočet emisního faktoru neprovádí. S ohledem na tuto skutečnost začal být od roku 2021 používán emisní faktor z výroby elektřiny, který je zveřejňován Ministerstvem průmyslu a obchodu ČR. Pro zohlednění ztrát při distribuci a při transformaci byl dále použit korekční faktor, který byl stanoven na základě údajů pro Českou republiku uvedených na www.carbonfootprint.com.

Zde je nezbytné podotknout, že vzhledem k meziročním změnám emisního faktoru je poměrně komplikované data za jednotlivé roky srovnávat, výše uhlíkové stopy není dána jen množstvím nakoupené elektrické energie, ale také výší tohoto emisního faktoru, jehož hodnota je proměnlivá v jednotlivých letech.

„U kategorie ostatní emise (SCOPE 3) jsou stanovovány například emise N2O z čištěných odpadních vod, emise související s nákupem chemických látek nebo s dopravou kalů. Nárůst v roce 2019 je způsoben zejména jejich zvýšením v důsledku změny činidla pro srážení fosforu ze síranu železitého na chlorid železitý a současně v důsledku změn emisních faktorů pro konkrétní chemické látky v jednotlivých letech. Pro stanovování emisních faktorů pro chemické látky je využívána databáze Ecoinvent v SW SimaPro,“ dodává Javorková.

Důkladná analýza jednotlivých složek celkové uhlíkové stopy umožňuje přijímat účinná opatření, která ji umožňují snižovat. Zde je ale nezbytné podotknout, že vzhledem k meziročním změnám emisních faktorů, kdy jsou využívány také hodnoty uváděné v NATIONAL GREENHOUSE GAS INVENTORY REPORT OF THE CZECH REPUBLIC (zpracovává každoročně ČHMÚ a MŽP ČR), je nutné se zaměřit zejména na snižování aktivitních dat, například množství nakoupené elektrické energie, pohonných hmot nebo zemního plynu.

Dalším krokem společnosti poté, co detailně monitoruje svoji uhlíkovou stopu a činí aktivně kroky k jejímu neustálému snižování, může být práce na dalších projektech, díky nimž bude směřovat k uhlíkové neutralitě a využití veškeré realizované skutečnosti například při sestavování ESG reportu.

Rekonstrukce a transfer mravenišť

Bravinné s necelou stovkou stálých obyvatel je částí Bílovce na Novojičínsku. Osada leží na prudkém kopci nad městem a je odsud krásný výhled do Přírodního parku Oderské vrchy. SmVaK Ostrava zde vlastní vodojem s objemem sto metrů krychlových a připravují s ohledem na jeho technický stav zásadní investici spočívající v podstatě ve vybudování nové akumulace.

Péče o vodárenskou infrastrukturu s sebou může přinášet zajímavé a neočekávané situace, které je nutné před startem projektu vyřešit. V tomto případě našli svůj domov v blízkosti areálu lesní mravenci druhu Formica. Dle platné legislativy se jedná o zvláště chráněný druh živočichů. V lokalitě byl proto proveden zoologický průzkum, který popsal situaci a definoval možnosti řešení.

Bylo zjištěno, že se v blízkosti nacházejí tři mraveniště.

Deník ze života mravenců z Bravinného

Situace:

- S ohledem na počasí muselo být stěhování mravenišť několikrát zrušeno a byl stanoven nový termín,
- dle výjimky příslušných institucí je nutné provést transport do konce června,
- připraveny a zaplachtovány jámy, kam se budou mraveniště přesouvat,
- finální termín stanoven na noc ze 13. na 14. června.

Stěhování (13. – 14. června)

- Transport provádí odborníci se zkušenostmi s akcemi tohoto charakteru,
- příprava začala v osm večer, hotovo bylo až o půl třetí ráno,
- po dvou týdnech je nutné provést dosběr mravenců, provést nadkrytí mraveniště pletivem, situaci pravidelně kontrolovat a mravence v případě potřeby dokrmovat roztokem medu,
- zda bude akce úspěšná, bude jasné po třech měsících od transportu, kdy končí monitorovací období.

23. června

- Provedena kontrola transferovaných mravenišť s dokrmením roztoku medu,
- u všech tří transferovaných mravenišť byla zaznamenána aktivita mravenců,
- v následujícím období bude provedeno doplnění pletiva na jednom z mravenišť a případný dosběr mravenců na původních plochách.

4. července

- Provedena kontrola transferovaných mravenišť s dokrmením roztoku medu,
- u všech tří transferovaných mravenišť zaznamenána aktivita,
- západně od vodojemu vznikají tři nová mraveniště v pařezech.

16. července

- V noci byla provedena kontrola jam po původních mraveništích, byl proveden dosběr části populace mravenců s materiálem. Jednalo se o malé množství materiálu – zhruba pět kyblíků z každého mraveniště,
- dosběr byl přenesen do transferovaných mravenišť dle pozic, poté bylo u největšího mraveniště provedeno doplnění s pletiva,
- všechna mraveniště byla opět zakrmena roztokem medu.

7. srpna 2023

- Provedena kontrola jam po původních mraveništích – bez větší viditelné přítomnosti mravenců,
- všechna nová mraveniště byla zakrmena larvami potemníka moučného (celkem 3 litry larev), které mravenci ochotně tahají do mravenišť,
- transferovaná mraveniště vykazují aktivitu mravenců a nárůst objemu.

14. srpna 2023

- Provedena kontrola jam po původních mraveništích – bez větší viditelné přítomnosti mravenců,
- všechna nová mraveniště byla zakrmena medem z vyřezaných pláství od včel. Mraveniště vykazují aktivitu a nárust objemu.

Nový vrt v Chlebičově na Opavsku napojen do sítě

Méně než 5 % pitné vody vyrábí SmVaK Ostrava z podzemních zdrojů. Mezi takto zásobované lokality patří část Opavska. Například Chlebičov a okolní obce nejsou napojeny na páteřní systém pro výrobu a distribuci pitné vody v regionu – Ostravský oblastní vodovod. SmVaK Ostrava v oblasti dodávají lidem pitnou vodu z podzemních zdrojů.

V uplynulých letech byly realizovány významné investice do sanací stávajících vrtů a související infrastruktury, stejně jako do budování nových zdrojů. To platí také pro Chlebičov.

Sanovaný původní vrt a jeden nově vybudovaný

V uplynulém roce byl v Chlebičově vybudován nový vrt a související infrastruktura s cílem nahradit stávající vrt zásobující kromě obyvatel obce také odběratele v Pustých Jakarticích. Na konci léta byly dokončeny práce na jeho zapojení do veřejné vodovodní sítě.

Systém funguje tak, že voda z vrtu je čerpána ponorným čerpadlem do odkyselovací stanice a následně upravena odkyselením přes aerační věž s dávkováním chlornanu sodného pro zajištění zdravotního zabezpečení. Upravená voda směřuje do jímky pitné vody s objemem 50 metrů krychlových a následně je čerpána do věžového vodojemu s kapacitou 200 kubíků, odkud směřuje k odběratelům.

„38 metrů hluboký vrt v Chlebičově s vydatností tři litry za sekundu z konce 70. let minulého století byl na hranici životnosti. Z tohoto důvodu bylo nezbytné ho nahradit novým. V průběhu jeho výstavby a testování byli obyvatelé zásobování suchovodem z vysokohustotního polyetylenu s délkou 1 565 metrů, který přiváděl vodu z úpravny vody ve Velkých Hošticích. Pro zajištění dostatečného tlaku byl opatřen provizorní zrychlovací čerpací stanicí umístěnou v kontejnerové konstrukci,“ vysvětluje ředitel Ostravského oblastního vodovodu Jiří Komínek.

Nový vrt za čtyři miliony

Nový významný zdroj podzemní vody v lokalitě se nachází v hloubce třiceti pěti metrů pod terénem. Jeho vybudování si vyžádalo čtyři miliony korun. Konečný průměr činí 500 milimetrů. Po vyhloubení bylo nezbytné vystrojení vrtu spočívající v silnostěnných PVC zárubnicích o průměru 280 milimetrů, řádné odkalení, obsypání filtrační vrstvou kačírku a utěsnění svrchních vrstev zamezující pronikání povrchových vod do vrtu cementem. *„Předtím, než je možné nově vybudovaný vrt do systému dodávek pitné vody zapojit a připravit nezbytnou infrastrukturu pro jeho fungování, je vždy nezbytné provést řadu kroků během zkušebního provozu. V první řadě bylo třeba otestovat, zda je nový zdroj kapacitně dostatečně vydatný pro to, aby mohl zásobovat danou oblast. Také se musela provést kontrola správnosti provedení veškerých technických náležitostí. Následně bylo nutné opakovaně analyzovat kvalitativní parametry čerpané vody, aby mohla být po úpravě využívána jako voda pitná. Naše legislativa je v tomto ohledu velmi přísná a ostatně také pro naši společnost je kvalita dodávané vody zásadní prioritou,“* dodává Komínek.

Související vybavení

Nad novým vrtem byla vybudována podzemní, obdélníková monolitická železobetonová šachta překrytá zeminou s vystupujícími tubusy/komínky pro obsluhu vrtu a montážní práce. Součástí šachty je přístupový žebřík a ocelová konstrukce pro možnost manipulace s vystrojením vrtu.

Pro čerpání vody z nového vrtu do odkyselovací stanice bylo instalováno nerezové ponorné čerpadlo Grundfos a výtlačné potrubí z nerezu v průměru DN 50. Provoz čerpací stanice a čerpadla je automatický dle hladiny v akumulační nádrži odkyselovací stanice, z původního i nového vrtu je do ní vybudováno nové přívodní potrubí.

V objektu současné odkyselovací stanice byla vyměněna vzduchotechnika pro odvětrávání a zařízení pro odvlhčení jejího suterénu. Původní vystrojení čerpací stanice z odkyselovací stanice bylo demontováno a pro čerpání do sousedícího věžového vodojemu nebo přímo do spotřebiště byla vybudována nová čerpadla a rozvody s příslušnými armaturami. Provoz čerpací stanice je automatický a řídí se hladinou vody ve věžovém vodojemu.

Kompletně nová je elektroinstalace odkyselovací stanice včetně nové telemetrické stanice pro řízení a sledování všech procesů v provozu. *„Celkové náklady dosáhly pěti milionů korun. Připojení nového vrtu do vodovodní sítě nám umožní komplexní sanaci vedlejšího věžového vodojemu, kterou připravujeme pro následující období. Budeme totiž schopni díky novému vrtu dodávat vodu přímo do spotřebiště odběratelům bez využití věžového vodojemu,“* uzavírá Komínek.

Komplexní sanace vodojemu v Karviné-Ráji

Vodojem, který je zásadní pro zásobování části Karviné pitnou vodou ze systému Ostravského oblastního vodovodu, prošel komplexní sanací stavební i technologické části. Finalizují se terénní úpravy v areálu objektu.

Vodojem v karvinské části Ráj má dvě akumulační komory, z nichž každá má kapacitu 6 000 metrů krychlových pitné vody. *„Akumulační komory byly z vnější strany zajištěny hydroizolací a zemním obsypem se zatravněním. Stav hydroizolace před počátkem sanačních prací byl nevyhovující. Stejně tak vykazovala stavební defekty ve vnější i vnitřní části společná armaturní komora, z níž se vstupuje do akumulačních komor. Nevyhovující byly také klempířské prvky, stav oplechování nebo hydroizolace střechy. Za zenitem byl systém odvětrávání a vzduchotechniky v objektu, který logicky vykazoval vysokou vlhkost,"* říká vedoucí oddělení investic SmVaK Ostrava Dalibor Jurčák.

Během sanace byla opravena stropní část akumulačních komor a armaturní komory včetně nové hydroizolace. Kolem objektu byl obnoven odvodňovací systém drenáže, který odvádí dešťovou vodu mimo stropní konstrukci. Kompletně byly opraveny stěny a podlahy celého objektu. Vnitřní prostor je vybaven novým odvětrávacím vzduchotechnickým zařízením.

Nový vnější vzhled

Akumulační komory jsou zatepleny s provětrávaným systémem fasády se zavěšeným keramickým obkladem, přidán byl systém pro umístění popínavých rostlin, jak definuje nová koncepce vnější podoby vodárenských objektů vypracovaná ve spolupráci se společnostní KOHL architekti.

Nový je také střešní hydroizolační plášť akumulačních komor, celá konstrukce je zateplena. Vyměněno bylo také oplechování, klempířské prvky nebo dveře do objektu, rekonstruován byl bleskosvod a uzemnění. Modernizováno bylo vedení kabeláže uvnitř objektu. Nové je také oplocení a vjezdová brána do areálu. Celkové náklady přesáhly šestnáct milionů korun.

Jak je zásobována pitnou vodou Karviná?

Skupinový vodovod Karviná, zásobený vodou z Ostravského oblastního vodovodu, distribuuje vodu do všech místních částí s výjimkou lokalit Doly a Louky. Systém je rozdělen na tři tlaková pásma. Přivaděčem Krásné Pole – Karviná je voda z Úpravny vody Podhradí, zdrojově pocházejí z údolní nádrže Kružberk, transportována do vodojemu Doubrava s kapacitou 3 x 2 000 m^3. Odtud zásobní řad Doubrava – Karviná zásobuje městské části Staré Město, Fryštát, Nové Město a Darkov. V horním tlakovém pásmu je situován vodojem Karviná – Podlesí (2 x 5 000 m^3), který je zásobován přivaděčem Bludovice – Karviná. Pitná voda sem směřuje z Úpravny vody Nová Ves a zdrojově pochází z údolní nádrže Šance v Beskydech. Spotřebiště (části Hranice, Mizerov a Ráj) jsou zásobována řady napojenými na přivaděcí řad z vodojemu Podlesí do vodojemu Karviná – Ráj a na zásobovací systém vycházející z VDJ Karviná - Ráj. Vodojem Ráj je zásobován z vodojemu Karviná – Podlesí gravitačně a je řídicím vodojemem středního tlakového pásma.

Rekonstrukce přivaděče pro jih Ostravy bezvýkopově

Ocelový přivaděč DN 500 Záhumenice – Bělá o celkové délce deset a půl kilometru, který je součástí páteřního systému pro výrobu a distribuci pitné vody v moravskoslezském regionu, Ostravského oblastního vodovodu, je provozován více než 50 let. Slouží k distribuci pitné vody pro odběry v jižní části Ostravy z navazujících vodojemů Záhumenice a Stará Bělá, a dále pro obce Polanka nad Odrou a Proskovice.

„Vzhledem ke stáří a technickému stavu potrubí, kdy byl při korozních průzkumech zjištěn značný úbytek tloušťky jeho stěny, jsme byli nuceni přistoupit k rekonstrukci úseku v délce tři kilometry mezi vodojemem Stará Bělá a nově vybudovaným přemostěním přivaděče přes řeku Odru v Polance nad Odrou. Při práci na projektové dokumentaci, kdy jako projektant působila společnost Voding Hranice, byl hledán a analyzován nejvhodnější způsob rekonstrukce, a to s ohledem na lokální podmínky a technologické možnosti. Z několika variant byla vybrána technologie sanace potrubí DynTec. Ta zajišťuje zachování požadované kapacity potrubí, což byla jednou s hlavních podmínek pro rekonstrukci předmětného úseku a zároveň, s ohledem na citlivost zásobované lokality, realizaci v poměrně krátkém čase. Zhotovitelem stavby byla společnost Zepris," říká ředitel Ostravského oblastního vodovodu Jiří Komínek.

Specifická technologie

Použitá technologie DynTec spočívá v zatažení nového polyetylenového potrubí průměru 525 milimetrů do toho stávajícího ocelového. Při této close fit metodě dojde k těsnému přilnutí nového potrubí ke stěně toho původního, čímž dochází ke zmenšení původního profilu pouze o tloušťku stěny nového potrubí. Pro zajištění těsného přilnutí musí zhotovitel provést před sanací podrobné přeměření vnitřního průměru a tloušťky stěny sanovaného potrubí.

Dále je nezbytné provést přesný výpočet, který definuje redukci nového potrubí a maximální tažnou sílu vyvíjenou na nové zatahované potrubí. Před samotným zatahováním je nutné vybudovat vstupní jámy – v tomto případě ve vzdálenosti zhruba 300 metrů od sebe, monitoring a důkladné mechanické vyčištění původního potrubí.

„Během rekonstrukce přivaděče probíhá také modernizace šachet a osazení sekčních uzávěrů pro možnost oddělení odstavených úseků po dobu rekonstrukce potrubí a možnost zásobování odběratelů pitnou vodou ze směru provozované části přivaděče buď od vodojemu Stará Bělá, nebo od uzlu Záhumenice. Na závěr se jednotlivé sanované úseky propojí a po natlakování a provedení vyhovujícího rozboru pitné vody se rekonstruovaný úsek přivaděče uvede do standardního provozu. Stavba byla zahájena v květnu roku 2022, dokončena bude na podzim letošního roku," uzavírá Komínek.

Vodojem v Opavě-Komárově je jako nový

Více než pět milionů korun si vyžádala komplexní sanace zemního vodojemu v opavské části Komárov. Objekt byl především působením vnějších vlivů po více než 30 letech spolehlivého fungování v nevyhovujícím stavebně-technickém stavu.

Vodojem v Komárově má dvě komory s kapacitou 250 metrů krychlových pro každou z nich. Pitná voda do něj směřuje z páteřního systému pro výrobu a distribuci pitné vody v regionu – Ostravského oblastního vodovodu, konkrétně z I. větve Kružberského skupinového vodovodu. Zdrojově voda pochází z údolní nádrže Kružberk, následně je upravována v Úpravně vody Podhradí, odkud je distribuována do vodovodního systému.

„Důvodem, proč jsme k celkové sanaci přistoupili, byl nevyhovující technický stav spočívající například ve špatném stavu zastřešení a zateplení manipulační komory, nevyhovující bylo také opláštění vrchní části akumulačních nádrží, poškozené byly také omítky a stropy manipulační komory, obnažené byly výztuže stropních konstrukcí. Výměnu potřebovala také elektroinstalace objektu včetně ochrany před bleskem,“ říká vedoucí oddělení investic SmVaK Ostrava Dalibor Jurčák.

Během sanace byla nejdříve sejmuta zemina z akumulačních komor, bylo vybudováno jejich nové střešní opláštění, stejně jako opláštění svislých stěn fasádou a zateplení podzemní části. Opravou prošel také střešní plášť nad manipulační komorou včetně vyspravení atiky a oplechování. Vyměněny byly všechny dveře v objektu, stejně jako schodiště. Sanovány byly také podlahy. Úpravou prošly okolní plochy, kdy byl zpevněn povrch před vstupem do objektu, byla provedena drenáž a vybudovány okapové chodníky kolem celého objektu. Vyměněny byly všechny vnitřní omítky stěn a stropů.

Jak je zásobována pitnou vodou Opava?

Je zásobována prostřednictvím Skupinového vodovodu Opava, který je kromě města Opava a jeho částí (Město, Předměstí, Jaktař, Kateřinky, Palhanec) tvořen okolními obcemi. Hlavním zdrojem vody je Ostravský oblastní vodovod (Úpravna vody Podhradí).

První hlavní přívod vody tvoří odbočka z II. větve Kružberského skupinového vodovodu přes zemní vodojem Chvalíkovice s kapacitou 2x 5000 m^3, která vede k místní části Kylešovice, jejíž vodovodní síť je na tento řad napojena.

Za Kylešovicemi se potrubí dále větví na východní a západní větev a přes další vodojemy zásobuje jednotlivé městské části, ale také okolní obce (Otice, Uhlířov, Velké Hoštice).

Druhý hlavní přívod vody je napojen přímo na I. větev Kružberského skupinového vodovodu pod obcí Chvalíkovice a je jím v souběhu s potrubím prvního přívodu dodávána voda také do regulační stanice Opava a vodojemů.

Doplňujícím zdrojem pro Opavu je místní podzemní zdroj vody v části Jaktař (jímací zářez s nádrží a čerpací stanicí Jaselská). Tato voda je dodávána do malé části vodovodní sítě Opavy, kde se míchá s vodou z centrálního zdroje.

Klíčový vodojem pro Nový Jičín komplexně zmodernizován

Zemní vodojem pod stejnojmenným vrchem mezi Novým Jičínem a obcí Rybí má kapacitu 2 500 metrů krychlových a zásobuje významnou část města pitnou vodou z Úpravny vody Nová Ves zdrojově pocházející z údolní nádrže Šance na Ostravici v Beskydech. Po provedení podrobné diagnostiky železobetonové konstrukce akumulační nádrže a armaturní komory bylo rozhodnuto přistoupit ke komplexní modernizaci. Ta úspěšně proběhla, v současnosti probíhají poslední terénní úpravy v areálu vodojemu. Akce si vyžádala 20 milionů korun.

Komplexní sanací prošly armaturní a akumulační komora. Opravena byla hydroizolace armaturní komory, okapový chodník a odvodňovací skluzy včetně doplnění drenáží okolo objektu, vyměněny byly vstupní dveře a luxfery za okna menšího rozměru s mřížemi. Nová je také provětrávaná fasáda s keramickým obkladem. Pokryta bude zelení, jak definuje nová koncepce vnější podoby vodárenských objektů SmVaK Ostrava vypracovaná ve spolupráci se společností KOHL architekti. Vyměněny byly klempířské a zámečnické prvky na fasádě a střeše, jejíž hydroizolace byla také opravena. Odstraněna byla rampa před vchodem a vybudováno bylo nové schodiště do objektu. Vyměněno bylo stávající trubní vystrojení za vystrojení z nerez oceli, dále vzduchotechnické potrubí, rozvaděč, kabelové trasy a hromosvod. Nedílnou součástí této akce byla rekonstrukce telemetrického přenosu provozních dat a instalace zabezpečovacího a kamerového systému. Pro příjezd k objektu byla vybudována příjezdová komunikace a na ni navazující manipulační plocha.

„Stavba byla koordinována s nedávnou modernizací dvoukomorového vodojemu Bernartice – Salaš s celkovou kapacitou 3 000 metrů krychlových, což je další klíčová akumulace pro zásobování Nového Jičína pitnou vodou. Poté, kdy byly sanované komory vodojemu Salaš napuštěny pitnou vodou, mohli jsme se pustit do sanace druhého objektu tak, aby bylo zajištěno spolehlivé a bezproblémové zásobování odběratelů ve městě a okolí kvalitní pitnou vodou,“ říká ředitel vodovodů SmVaK Ostrava Milan Koníř.

Jak je zásobován Nový Jičín?

Město Nový Jičín je zásobováno pitnou vodou z Ostravského oblastního vodovodu. Voda z Úpravny Nová Ves zdrojově pochází z údolní nádrže Šance a je přivedena gravitačně do vodojemů Skalky, odkud je část pitné vody čerpána do vodojemu Salaš. Z něho je zásobován Šenov, část nejvýše položené zástavby Nového Jičína (například nemocnice) a místní části Loučka s následným přivedením vody do zásobovacího systému obcí Starý Jičín, Vlčnov, Jičina a Janovice.

Druhým zdrojem pitné vody je přivaděč Podhradí – Děrné – Střítež, kde zdrojově voda pochází z nádrže Kružberk do prostoru RO Vražné, odkud je voda přiváděna do objektu zrychlovací čerpací stanice Hůrka s následným čerpání do vodojemu Salaš.

Vodojemy Puntík a Salaš, které jsou zásadní pro zásobování města pitnou vodou, prošly významnou modernizací, jejich stavební stav a technologická úroveň odpovídají parametrům moderních vodárenských objektů.

Pitná i odpadní voda pod laboratorním drobnohledem

Vodárenské laboratoře společnosti VodoTech nabízí široké spektrum služeb a působí prakticky v celém moravskoslezském regionu. Analýzy a odběry vzorků vod poskytují nejen SmVaK Ostrava, ale také menším vodárenským společnostem v regionu, obcím, podnikatelským subjektům a soukromým osobám.

Robustní kontrola kvality vody

„Pro zabezpečení kvality pitných a odpadních vod je naprosto zásadní disponovat v regionu několika typy laboratoří. Jejich síť je propojena skupinami vzorkařů, jejichž centrála je v Ostravě. Pracoviště vzniklo v roce 1970 a od té doby velmi pružně reaguje na vodohospodářské legislativní požadavky. Centrální laboratoř v Ostravě je pracovištěm akreditovaným Českým institutem pro akreditaci a v moderních prostorách sídlí od roku 2007,“ říká ředitel společnosti VodoTech Radek Kaňok.

V posledních letech byl podle něj zaznamenán velký zájem o školní exkurze, kdy mají budoucí chemici a biologové možnost prohlídky, během níž získají povědomí nejen o kontrolách kvality vody, ale také o správné laboratorní praxi. Každým rokem se učitelé rádi vracejí a vítají tuto možnost prohlídky pro své studenty. Toto vše musí probíhat při splnění bezpečnostních zásad a tak, aby nebyl narušen systém laboratoře. Stejně tak jako praxe, které jsou v laboratořích studentům umožňovány.

„Čísla dokážou velmi dobře napovědět, jak rozsáhlé služby všechny laboratoře poskytují. Ročně se celkem ve všech provozech analyzuje přes třicet dva tisíc vzorků. Z toho akreditovaná Centrální laboratoř v Ostravě eviduje přes sedm tisíc vzorků. Nejčastějším typem jsou zde vzorky krácené a úplné, ale zaznamenáváme také jiné typy – vzorky pohotovostní, vzorky po sanacích vodojemů, vzorky ke kolaudačním účelům staveb, prověřují se také občasné stížnosti na kvalitu vody, probíhají vzorky kontrolní, které vodárenským technologům vypovídají o kvalitě vody nejen ve vodovodní síti u spotřebitele,“ vysvětluje vedoucí laboratoří Pavla Veselá.

Provozní laboratoře v regionu

Provozní laboratoře odpadních vod v Novém Jičíně, v Opavě, Havířově a Třinci se specializují zejména na analýzy odpadních vod z centrálních i domovních čistíren, čistírenských kalů, odběry odpadních vod. *„Kulaté akreditační razítko zde nedostanete, ale experti z laboratoře vzorky v případě potřeby odvezou k analýze do Centrální laboratoře v Ostravě. Každé z pracovišť musí vyhovovat specifikům dané oblasti a požadavkům technologů, například třinecká oblast je velmi zatížena průmyslem a v rozborech by se s tímto faktem mělo počítat,“* říká vedoucí provozních laboratoří Lucie Chlebková. Provozní laboratoře v centrálních úpravnách vod Nové Vsi u Frýdlantu a Podhradí u Vítkova se specializují na analýzy pitných a povrchových vod. Denně je v nich analyzováno několik desítek vzorků z vodárenského provozu. *„Ročně evidujeme u těchto dvou úpravárenských laboratoří přes patnáct tisíc vzorků,“* uzavírá Chlebková.

Aktuálně se laboratoře připravují na revizi dvou zásadních vodárenských vyhlášek. Konkrétně tedy o čerstvě účinnou novelu vyhlášky ministerstva zemědělství č. 428/2001 Sb., která řeší ukazatele jakosti surové vody, a novelu vyhlášky 252/2004 Sb., kterou se stanoví hygienické požadavky na pitnou a teplou vodu.

Počty vzorků/rok/VodoTech	
Odpadní voda	20 000
Pitná voda	13 000
Celkem	33 000

Počet stanovení/rok
340 000

Počty vzorků/rok/po laboratořích	
CL Ostrava	7 000
ÚV Podhradí	7 400
ÚV Podhradí	7 400
ČOV Nový Jičín	4 000
ČOV Havířov	1 800
ČOV Opava	2 400
ČOV Třinec	1 600

KAIZEN: Kontinuální proces zlepšování

Ve společnosti SmVaK Ostrava probíhá již řadu měsíců projekt s poněkud tajemným názvem KAIZEN. Úvodem je tedy vhodné si definovat samotné názvosloví a metodu, která ho využívá.

Tento projekt má za cíl dlouhodobě zlepšovat výsledky, procesy a pracovní podmínky zaměstnanců. Slovo KAIZEN je odvozeno ze dvou slov a metoda pochází z Japonska. KAI = změna a ZEN = dobrý, tudíž KAIZEN = změna k lepšímu.

Tlak na změny

Již během dosavadního průběhu projektu se podařilo změnit nebo implementovat mnoho procesů a nástrojů, které jsou nápomocny s rostoucími požadavky na kontrolu a kvalitu služeb vodárenské společnosti. Každá doba s sebou přináší mnoho změn. *„Ani naši společnost neminou rostoucí požadavky na digitalizaci, zrychlování a přenos informací, vysoké požadavky na kvalitu a technickou znalost zaměstnanců. Bez vzájemné spolupráce společných cílů nemůže být dosaženo.*

V mnoha ohledech potřebujeme podněty koncových uživatelů, ať už z důvodu nově používaných softwarů, nebo nově zavedených metod řízení a dalších skutečností. Základem efektivní spolupráce je a vždy bude komunikace. Stavíme na tom, že v tomto ohledu je vždy co zlepšovat. V první fázi jsme do projektu začlenili téměř 60 zaměstnanců napříč všemi středisky a útvary. Následují další kroky, které realizujeme zejména na úrovni vedoucích zaměstnanců, s nimiž probíhá například aktualizace katalogu prací a procesu odměňování,“ říká vedoucí oddělení personalistiky a BOZP SmVaK Ostrava Radim Všolek.

Krok za krokem

Projekt se přenáší také do dalších procesů řízení společnosti. Každý dílčí podnět je analyzován a připravují se informace k výstupu. *„Krok za krokem bychom chtěli přenést metodu zlepšování do naší každodenní pracovní náplně. KROK ZA KROKEM se nám jeví jako vhodný název našeho projektu, který má za cíl zlepšit firemní kulturu, procesy, komunikaci a v konečném důsledku práci všech zaměstnanců naší společnosti,“* vysvětluje Všolek.

Zpětná vazba a podněty ze strany zaměstnanců jsou pro vodárenskou společnost velmi důležité. Spokojeností a odpovídajícímu prostředí a podmínkám pro práci se společnost dále zabývá a snaží se neustále zlepšovat související procesy.

Vodaři v Beskydech

Dvě akce spojené se zážitky v moravskoslezských horách připravila vodárenská společnost během léta pro své zaměstnance. První z nich s názvem *Prázdninová výzva – zdolej vrcholy* motivovala všechny ty, kteří mají rádi Beskydy, aby během letních tří měsíců pracovali na své fyzické kondici, pečovali o své zdraví a zdolali pět beskydských vrcholů – Lysou horu, Ostrý, Velkou Čantoryji, Kamenitý a Ondřejník. *„Tuto hozenou rukavici zvedlo třicet jedna kolegů, kteří si za svou aktivitu zaslouží gratulaci. Odměnou jim bude elektronická poukázka v hodnotě pět set korun, kterou budou moci využít na nákup v prodejně se sportovním zbožím. S ohledem na to, že se jednalo o první ročník, považujeme počet zúčastněných a průběh akce za úspěch a budeme ji v programu Zdravá společnost rozvíjet i v dalším roce,“* říká Markéta Prokešová z personálního oddělení SmVaK Ostrava. Druhá zaměstnanecká akce se nesla v duchu dobročinnosti a snahy pomoci dobré věci. *Společně do hor* na Prašivou u Vyšních Lhot na Frýdecko-Místecku vyrazilo v polovině září 45 zaměstnanců vodárenské společnosti, aby kilometry, které od startu v Komorní Lhotce urazili, přepočetli na peníze, které jsou určeny na dobročinné účely. Celkový dar ve výši 45 tisíc korun směřuje dvojčatům Týnce a Radovánkovi z Ostravy-Fifejd. Ti letos nastoupili do první třídy a prostředky potřebují pro svůj boj se spinální svalovou atrofií prvního typu. Léčba tohoto onemocnění je finančně velice náročná, nový typ léčby probíhal v zahraničí – v tomto případě vyžadoval hospitalizaci v Německu, kterou pojišťovna v České republice odmítla proplatit. Mohla být realizována jen díky pomoci nejbližších a dárců. Postupně začaly léčbu (Spinraza) proplácet také pojišťovny v ČR.

Více informací najdete na nadejeprotynkuaradovanka.cz. Prostředky, které budou prostřednictvím této sbírky organizace Život dětem vybrány, budou sloužit k nákupu služeb a pomůcek, které jsou nezbytné pro život dětí s postižením, jsou velice nákladné a je jich potřeba opravdu mnoho.

Úpravna vody Podhradí v blízkosti Vítkova v Oderských vrších. Největší provoz svého druhu v Moravskoslezském kraji s kapacitou 2 700 litrů pitné vody za sekundu. Surová voda pochází z údolní nádrže Kružberk na řece Moravicí, která protéká v blízkosti úpravárenského provozu.

Věžový vodojem v obci Třebom v nejsevernějším výběžku Opavska na hranici s Polskem.

Čistírna odpadních vod v Opavě. První čistírenský provoz byl v lokalitě vybudován již ve třicátých letech minulého století. Postupně byla modernizována a rozšiřována. Kompletní rekonstrukcí prošla v roce 1997. Před několika lety bylo investováno 50 milionů korun do komplexní obnovy kalového hospodářství.

Čistírna odpadních vod v Bohumíně mezi částmi Šunychl a Kopytov. V blízkosti se nachází Velké Kališovo jezero a úchvatná rezervace Hraniční meandry Odry.

Strojník s citem pro krásu. Nejen průmyslovou

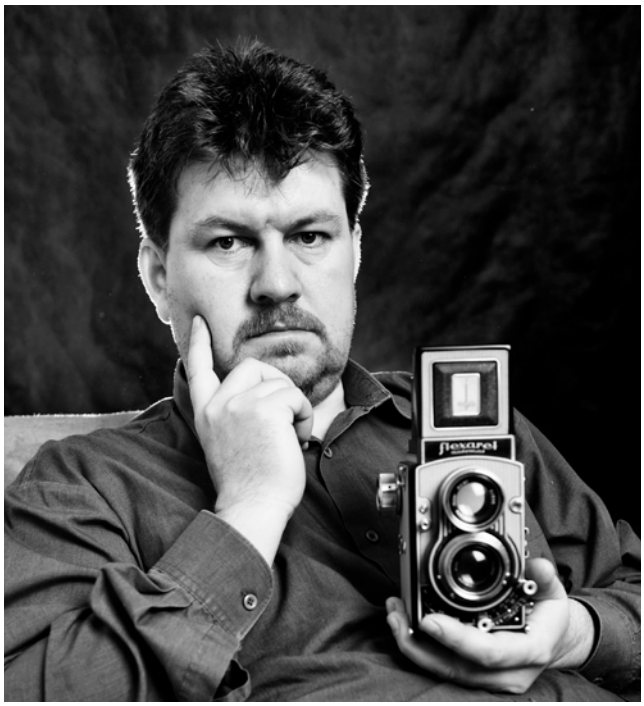

Nejen strojník vodohospodářských zařízení spojený celou svou kariéru v SmVaK Ostrava s čistírnou odpadních vod v Třinci. Ale také fotograf se zaměřením na industriální prostředí především hutnických a těžebních areálů a lokalit. To je Pavel Zubek.

Díky své vášni pro fotografii procestoval velkou část světa, vystavoval své snímky v České republice i zahraničí a vydal ceněnou knihu *Werk objektivem Pavla Zubka*, v níž zachycuje prostředí Třineckých železáren. Ostatně s tímto tradičním podnikem a ocelářským gigantem v moravskoslezském regionu je jeho fotografická práce spojena dlouhým a pevným poutem.

Jak dlouho působíte v SmVaK Ostrava a na jakých pozicích?

Ve vodárenské společnosti působím 32 let a po celou dobu na stejné pozici jako strojník vodohospodářských zařízení. Na tom se nic nezměnilo. Mimo to jsem byl také deset let ve funkci předsedy odborové organizace za Frýdecko-Místecko, Karvinou a Ostravu. V naší společnosti je odborových organizací několik, takže já byl odpovědný za tuto oblast. Celou dobu působím na čistírně odpadních vod v Třinci.

Co Vás do vodárenské společnosti přivedlo?

Tehdejší i současný vedoucí našeho střediska Jaroslav Hanek tam nastoupil rok přede mnou a začal budovat kompletně nový tým pracovníků. Předtím tam pracovala takzvaně stará garda, která fungovala v intencích toho, co bylo běžné za předlistopadového režimu a co považovala za normální.

Porevoluční změny zasahující do všech sfér fungování společnosti, tedy i do té pracovní, se pochopitelně nemohly vyhnout ani tomuto provozu. Nový vedoucí se chtěl s minulostí v těch negativních aspektech rozejít a postavit nový tým na lidech, kteří tyto novinky akceptují. Takže mi učinil nabídku a já jsem ji přijal.

Co jste dělal předtím?

Pracoval jsem jako řidič v ČSAD. Dělal jsem pouze noční směny, během kterých jsem rozvážel mléko. Za 200 hodin měsíčně jsem si vydělal dva tisíce korun, což opravdu nebylo odpovídající a v dané době už to bylo mimo realitu toho, abych mohl normálně žít a živit rodinu. V nové pozici jsem si ve směnném provozu vydělal dvojnásobek, navíc za normální počet hodin.

Jak na vás nové prostředí zapůsobilo?

Musím říct, že na čistírně jsem navázal na to, a pokračuji v tom vlastně doposud, co jsem dělal už od dětství. Byl jsem členem Hnutí Brontosaurus a od mládí jsem byl vedený k tomu, že příroda se má odpovídajícím způsobem obhospodařovat, má se o ni pečovat, sloužit jí, pomáhat jí, a ne ji jenom využívat a zneužívat. Tak jsem to měl v rodině vždycky dané. V Hnutí Brontosaurus jsem chodil s partou mladých lidí čistit lesy a potoky. Například u nás v Třinci na Jahodné jsme vybudovali naučnou stezku.

Takže jsem měl radost, když jsem zjistil, že můžu pokračovat na čistírně odpadních vod v tom, co jsem měl nastolené a vnitřně vžité. Pomáhat přírodě.

Takže vzdělání související s vodohospodářstvím formálně nemáte?

Mám vystudované gymnázium. Na vysokou školu jsem se nedostal. Původně jsem chtěl studovat archeologii, ale obor se v daném roce neotevíral. Takže jsem zkusil elektrotechniku na VUT v Brně, ale při přijímacích zkouškách jsem neuspěl. Tím moje snahy o vysokoškolské vzdělání skončily. Pak přišly na řadu vojna a rodina.

Na gymnáziu jsem si ještě dodělal maturitu na elektrotechnice. Tehdejší vzdělávací systém umožňoval studovat najednou více oborů, tak jsem toho využil. Ale abych řekl pravdu, nikdy jsem ji nepoužíval. Maximálně jsem doma provedl nějakou drobnou instalaci v podobě natažení kabelů nebo vybudování osvětlení. Ale to jen tehdy, když nebylo zbytí a bylo to nutnost. Zjistil jsem, že mě taková práce nebaví. Vždycky, když něco takového potřebuji, raději si pozvu odborníka. Podle mého názoru se mají věci, které se dělají, dělat pořádně a těmi, kdo tomu rozumí a umí to. To znamená, že by je měli dělat specialisté a my bychom jim do toho neměli zasahovat.

Co je pro vás v práci nejzajímavější? Co považujete za největší přínos?

Nejzajímavější je pro mě na práci vědomí, že pomáhám naší přírodě, jak jsem o tom hovořil před chvílí. Zásadní je přesvědčení, že práce má smysl. Pro mě je díky tomu zaměstnání vlastně taky koníček. Nedívám se na to tak, že ráno musím brzy vstát vyrazit na šichtu, nebo večer v devět jet do práce. Mám to štěstí, že můžu práci brát také jako koníček, jako něco, co mě naplňuje. I to mě v práci na mojí pozici drží tak dlouho.

V čem jsou naopak negativa?

Jak člověk stárne, tak jsou pro něj samozřejmě horší a náročnější noční směny. Poznávám to hlavně na svém zdraví a na tom, jak tělo na tento kolotoč reaguje. Ostatně v součtu svých zaměstnaní pracuji na směny už více než 37 let. Ale i lékaři mi tvrdí, že se mám pokusit si pracovní režim nastavit tak, abych mohl noční vynechávat.

Práce a její intenzita se v posledních řekněme deseti letech také výrazně změnily v souvislosti s tím, když jsme začali přejímat do provozování menší čistírny odpadních vod, které většinou díky dotačním prostředkům vybudovaly města a obce. Tím se práce v porovnání s předchozím obdobím zásadně zintenzivnila, protože v takřka stejném počtu lidí je nezbytné zajistit bezproblémový provoz výrazně většího počtu lokalit. Byť menších.

Hodně práce navíc mají v souvislosti s tím hlavně zámečníci a elektrikáři, protože přibyly na starost malé čistírny. Potřebné zásahy pro jejich bezchybné fungování se nedělají dodavatelsky, ale musí je zvládnout moji kolegové. Produktivita práce šla v tomto ohledu jednoznačně nahoru.

Pojďme k fotografii. Jak jste se k ní dostal? Jde o nějakou rodinnou tradici a inspiraci?

Můj otec si fotil sám pro sebe. Žádné větší ambice, nebo snaha se tomu věnovat profesionálněji, tam nebyla. Měl jsem také kamaráda, který fotil, a občas jsem s ním něco vyfotil i já. Tak jsem se u něj doma seznámil s tím, jak se vyvolávají fotky. Ale nemůžu říct, že bych této zálibě jako kluk nějak zvlášť propadnul.

Změnilo se to v okamžiku, kdy jsem začal chodit se svou tehdejší dívkou a současnou manželkou. Měla fotoaparát, tak jsem občas v přírodě něco vyfotili a já jsem tomu propadl. Pak přišla rodina a děti a já se začal focení věnovat více a více. Fotil jsem hodně naši beskydskou krajinu. Jak postupně děti dospívaly, tak jsem měl také častější možnost vyjet sám fotit nejen u nás, ale také po světě.

Co bylo dál?

Logicky muselo přijít rozhodnutí, co fotit, na co se zaměřit, aby se člověk v dané oblasti dostal kvalitativně dál, viděl zlepšení a pozitivní posun. Tak jsem se také s ohledem na to, z jakého regionu pocházím a kde žiji, rozhodl pro industriál.

Klíčovým podnikem pro náš region jsou Třinecké železárny, navázal jsem nejdřív kontakt s Muzeem Třineckých železáren a už sedmnáct let pro podnik fotím. Ale průmyslové areály fotím v různých zemích světa, především hutě a doly. To je základ mojí práce.

V Třineckých železárnách fotím hlavně investice. Uvidíme, jak bude spolupráce pokračovat do budoucna, což člověk nikdy nemůže vědět, a je třeba k tomu přistupovat s pokorou. O této práci fakticky nerozhoduji já, ale někdo jiný, kdo si ode mě snímky vyžádá. Jsem vděčný za to, že pro železárny v jejich úchvatných provozech můžu fotit.

Jsme v regionu, jehož historie je pevně spjatá s uhlím, byť jeho těžba do několika let po více než dvou století skončí. Máte zkušenosti s focením v důlních podmínkách?

V dole jsem fotil několikrát. Například tady v blízkosti v Dole ČSM, ale také na Žofii v Orlové. Mám také rozjednané další fárání do uranových dolů. Tam bych chtěl jet, vypadá to nadějně, že bych mohl sfárat na Rožínce nebo Bukově.

Ostatně letos v létě jsem si udělal týdenní výjezd po českých a moravských šachtách, takže jsem během týdne najezdil 1 500 kilometrů a nafotil 35 těžních věží. Shodil jsem taky pět kilo. Jel jsem jižní Moravu, nafotil areály bývalých černouhelných dolů, jako jsou Kukla nebo Simson, pokračoval jsem na Vysočinu na Rožínku, pak jsem jel na Příbramsko a pokračoval na Sokolovsko a Jáchymovsko. Fotil jsem v okolí Litvínova, Mostu, v Kutná Hoře nebo na Kladně. Kromě klasického focení jsem fotil také dronem. Materiálu je hodně, takže ho stále postupně zpracovávám.

Fotíte kromě industriálu ještě nějakou další zajímavou oblast?

Rád fotím krajinu, naše Beskydy. Spolupracuji také s jednou ostravskou reklamní agenturou, která každý rok vydává kalendář o Beskydech. Každý rok jim posílám fotky a oni z nich některé vyberou a využijí.

Mám rád heavy metal a koncerty tohoto žánru. V předcovidovém období jsem fotil na mnoha festivalech a různých klubových akcích. Takové focení si opravdu užívám se vším všudy. Ale pravda je taková, že od covidové pandemie jsem moc koncertů nenafotil.

Zajímavé je také focení aktů, ale v poslední době na to s ohledem na pracovní vytížení nemám vůbec čas. Dámy se občas ozvou, že by byly rády, kdybychom mohli nějaké fotky udělat, ale bohužel je musím odmítat (smích).

Jak je to ve vašem případě s publikací fotek a jejich vystavováním?

Dvakrát jsem měl výstavu v Senátu ČR. Toho si velice vážím. Vystavoval jsem ale také například v Polsku nebo na Slovensku. No, a samozřejmě jsem měl opakovaně s dalšími fotografy výstavy u nás v Třinci. Například loni jsme měli výstavu v Muzeu Třineckých železáren, kde nás bylo pět fotografů. Expozice probíhala v parku muzea. Jednalo se o velkoformátové fotky, byly to metrové tisky, takže výsledný dojem z nich byl úžasný. Ostatně muzeum a železárny se ozývají poměrně

často, protože poptávka po fotkách je velká. Nejde jen o výstavy, ale také různé další publikace, tiskové zprávy nebo elektronická média a sociální sítě.

Svou práci prezentuji také digitálně, využívám sociální sítě, mám své internetové stránky, i když ty trochu zanedbávám a příliš je neaktualizuji. Na facebooku ve skupině *Šachty, havíři, vzpomínky* je přes 15 000 horníků, kteří tam snímky sledují. Tam se snažím dávat fotky pravidelně.

Co se týká výstav v zahraničí. Jsem první Čech, který se stal členem německé umělecké skupiny Industriekultur-fotografie. Ta se zaměřuje na výstavy industriálních fotek, ale také maleb nebo soch. Jejich projektů se také aktivně účastním.

Co považujete za svůj největší fotografický úspěch?

Pro mě osobně to bylo rozhodně vydání publikace *Werk objektivem Pavla Zubka*. Kniha měla velký úspěch. Vyprodala se do posledního kusu. Stala se součástí Třineckých železáren, rozdává se všem významným hostům, kteří sem přijedou. Rozšířila se tedy obrazně do celého světa. To je pro fotografa velký úspěch, když vydáte knihu, která zahrnuje to zásadní z vaší práce.

Na jakých nejzajímavějších místech jste fotil?

V první fázi to pro mě byly právě Třinecké železárny a okolní černouhelné šachty. Teprve potom v čase následovaly výjezdy do zahraničí. Donbas a východní Ukrajina na mě zanechaly hluboký dojem. To bylo úžasné, ať v tom pozitivním, nebo negativním slova smyslu. Pak samozřejmě Ural a Sibiř v Rusku. To na člověka silně zapůsobí, protože tam má možnost vidět opravdu leccos. Velmi často to, co v našem prostředí nikdy nemůže spatřit, protože si připadá jak ve světě, který je v našich končinách už dávno minulostí nebo totální exotikou.

Byl jsem také ve Vietnamu, kde jsem měl možnost fotit v obrovském komplexu sléváren. V této zemi existují vesnice, které se zaměřují prakticky jen na jeden obor. Takže přijedete například do vesnice, kde se vyrábí keramika, nebo kde se pracuje se dřevem. Já našel vesnici, kde jsou obří slévárny. Mohl jsem vidět jejich práci v absolutně primitivních podmínkách, bez jakýkoliv bezpečnostních pomůcek nebo odpovídajícího technického vybavení a zařízení. Z našeho pohledu se vlastně jedná o něco jako středověké hutnictví, které provozovat v našich podmínkách je mimo jakoukoliv realitu a možnou představivost.

Ale byla jsem také v Belgii, Francii nebo Německu. Tedy tam, kde se provozy zavírají, a tento typ průmyslu zde de facto postupně končí. To na mě udělalo také silný dojem.

Na cestách člověk velmi často pochopí mnohé o tom, v jakém prostředí vlastně žije a rád se domů vrací. Často si uvědomíte, že to doma vůbec není tak špatné, jak jste si myslel a jak máme tendenci si v naší zemi často namlouvat. Patříme prostě k té šťastnější a velmi vyspělé části světa.

Díky focení jsem procestoval velkou část světa a poznal hodně zajímavých lidí. Za to jsem vděčný.

Jaké nejvýznamnější trendy ve fotografii sledujete?

Zásadní trendy v současné fotografii jsou podle mě tři. Prvním z nich je přechod na bezzrcadlové fotoaparáty, kde si člověk ostří okem. Mně tento způsob příliš nevyhovuje, protože většinou fotím se stativem, takže k tomu logicky potřebuji displej.

Druhou zásadní záležitostí jsou drony. Ty daly focení úplně nový rozměr. Z ptačí perspektivy je vidět spousta věcí, které si předtím člověk nedokázal ani vysvětlit nebo konkrétně představit, jak by mohly vypadat. Takže jsem si dron také pořídil a v poslední době ho zásadně a poměrně nákladně zmodernizoval. Aktuálně pracuji prakticky s tím nejlepším, co je pro poloprofesionální fotografy k dispozici.

No a poslední oblastí je rychlý nástup umělé inteligence a všech aspektů, které s touto skutečností souvisí. Ostatně, sám jsem zvědavý, kam tento nový impuls ve fotografii povede. Člověk prostě zadá do programu klíčová slova a z internetu okamžitě vyjede výsledek.

Umělá inteligence míří dopředu extrémně rychlým tempem, a co se týká například focení portrétů, tak si myslím, že fotograf to bude mít v této konkurenci extrémně náročné. Zájemce si prostě vybere tvář,

modela nebo modelku a vytvoří snímek, který nemá fotograf šanci nafotit.

Budou tedy ještě potřeba fotografové?

Na druhou stranu u použitelnosti umělé inteligence věřím tomu, že se co týká hornictví a hutnictví, tak v těchto oblastech bude pořád nutné nafotit reálný stav věcí a prostředí. Teprve s tímto základem bude možná kooperace s umělou inteligencí a doladění některých parametrů nebo dovymyšlení zajímavých pohledů a přístupů.

Co se týká focení, jsem přece jen poněkud konzervativní člověk v tom smyslu, že se řídím mottem, co si nevyfotím sám, to nemám. Takže se snažím držet základních kompozičních pravidel a fotit to, co reálně vidím.

Když odhlédnu od samotné fotografie, v umělé inteligenci vidím také rizika z hlediska možného ovlivňování lidí. Možná už v blízké budoucnosti nebudou rozhodovat politici, politické dohody a kompromisy, ale někdo sedící někde na světě za počítačem. Ten bude ovlivňovat lidské povědomí a manipulovat s ním dle svých aspirací a cílů. Toho se trochu bojím.

Jaké jsou vaše aktuální plány? Na čem pracujete?

Mám rozpracovanou knihu *Útlum*, která se zabývá likvidací Ostravsko-karvinského revíru. Texty jsou hotové v češtině i v angličtině, fotografie jsou připraveny. Texty psal Radovan Kukutsch, což je odborník na hornictví, geolog, vědec z VŠB-TUO, ale také třeba provozovatel internetových stránek www.zdarbuh.cz.

Plán byl takový, že kniha vyjde do konce letošního roku, ale práce je tolik, že nevíme, jestli stihneme vše připravit a zredigovat. Nafoceno máme, česká verze je připravena a zrevidována. Máme anglický překlad, ale je nezbytné zkontrolovat faktickou stránku, a především překlad hornické terminologie a odborných termínů. Až toto dotáhneme, můžeme se pustit do grafické přípravy publikace.

Mluvili jsme o práci v čistírenském provozu, hovořili jsme o focení. Kde vidíte mezi těmito oblastmi styčné body? Je tam něco, co je spojuje?

Jako strojník si musím spousty věcí v provozu všímat. Musím být pozorný, vidět detail, nesmí mi uniknout žádná anomálie a nestandardní situace. V provozu využíváme plyn, vodu a další média. A při fotografování jsem se naučil sledovat rozdíly v maličkostech, detailech. To mi v práci pomáhá, protože jsem schopný odhalit drobné nuance, poruchy a atypické náležitosti.

Informací se zobrazuje na různých displejích velké množství, takže člověk může začít trpět provozní slepotou. Možná si těch rozdílů všimnu rychleji než ostatní. Jako fotograf tyto věci musím sledovat a dívat se na ně trochu z nadhledu.

A hledám na čistírenství také krásu. Člověk si řekne čistění špinavé vody, tam nic zajímavého a krásného být nemůže, ale když jdu po provozu, tak se tam tu krásu snažím najít. A občas se mi podaří ten moment zachytit a vyfotit.

Jdou děti ve vašich stopách? Stalo se fotografování také jejich koníčkem?

Mám dvě dospělé dcery. Ani jedna z nich nefotí. Ale obě od dětství malovaly, ostatně stejně jako já. Jedna z dcer ale postoupila podstatně dále, a kdyby chtěla, dokázala by obrazy jako dekorace prostor i prodávat, ale nechává si je pro sebe.

Obě jsou velmi všímavé. Dokážou najít rozdíly v maličkostech, mají smysl pro detail. Když fotí na mobil, tak je vidět, že ty fotky jsou kompozičně správně, že tam nejsou zásadní chyby. Nijak jsem je to přitom neučil, možná vše vstřebaly, když jsem jim a manželce ukazoval svoji práci a ptal se jich na názor.

Ostatně. Moje manželka občas také něco vyfotí. A musím uznat, že častokrát se jí to vydaří lépe než mně.

Změna režimu u Hlučínského jezera do rekultivaci

Protipovodňová opatření v prostoru Hlučínského jezera, které byly součástí první etapy revitalizace dané lokality, byla ukončena. V současné době vodohospodáři připravují k podání příslušnému vodoprávnímu úřadu aktualizaci záplavového území řeky Opavy v prostoru rozlehlé vodní plochy, která reaguje na nyní dokončené protipovodňové opatření a umožní další rozvoj tohoto velmi oblíbeného území pro volnočasové aktivity obyvatel Opavska.

Protipovodňová opatření

Součástí první etapy revitalizace Hlučínského jezera byly kromě jiného vodohospodářské stavby, které především v průběhu povodně roku 1997 utrpěly velké škody. Jedná se o zvýšení a zesílení ochranných hrází kolem řeky včetně vybudování funkčního objektu, rekonstrukce bezpečnostního přelivu, opravy nápustného a výpustného objektu jezera včetně opevnění břehů. Během stavby byly odstraněny další odtokové závady, byl vybudován nový most přes Opavu a dvě lávky pro pěší s dostatečným převýšením nad návrhovým průtokem v toku. Celkové náklady vodohospodářských staveb v místě přesáhly 100 milionů korun.

„Mohu konstatovat, že byl splněn jeden z hlavních účelů stavby, a to zajištění protipovodňové ochrany. Máme připraveny podklady k předání na příslušný vodoprávní úřad k následnému vyčlenění této lokality z aktivní zóny záplavového území, aby byl umožněn další rozvoj tohoto rekreačního území. " konstatoval vedoucí provozního odboru Povodí Odry Tomáš Skokan.

Investorem projektu bylo Ministerstvo financí ČR, koordinátorem a stavebníkem celé stavby bylo město Hlučín v úzké spolupráci s okolními obcemi a státní podnikem Povodí Odry.

Oblíbená rekreační lokalita

Hlučínské jezero (Štěrkovna) na Opavsku vzniklo zaplavením bývalého lomu. Má rozlohu 131 hektarů, maximální hloubka činí čtyři metry. V roce 1990 byla plocha přebudována na vodní nádrž, když byly zpevněny břehy, odtěženy mělčiny a vybudovány objekty pro regulaci hladiny. Na severním břehu se nachází rozlehlá a v regionu velmi oblíbená rekreační plocha.

Na konci bývalého režimu existovala řada plánů na rozvoj lokality (loděnice pro plachetnice a veslařské lodě, umělý kanál s divokou vodou pro závody ze starého koryta řeky, dostihové závodiště), které nakonec nebyly realizovány.

Do nádrže neústí žádné vodoteče, je řízeně napouštěna z řeky Opavy na jihu. Vodní plocha nemá odtok kromě regulované výpusti do potoka Vařešinka. Ztráty vody vznikají odparem.

Každoročně se v areálu koná řada kulturních akcí, z nichž nejvýznamnější je hudební festival Štěrkovna Music Open, jehož jsou SmVaK Ostrava dlouholetým partnerem.

Štěrkovna Music Open opět s podporou SmVaK Ostrava

Jako tradičně, tak také letos, kdy se po několikaleté pauze způsobené pandemií onemocnění COVID-19 a následně revitalizací Hlučínského jezera, nejvýznamnější festival v mikroregionu vrátil zpět na své tradiční místo, byla jeho partnerem vodárenská společnost SmVaK Ostrava. Poté, kdy akce našla v uplynulých letech opakovaně azyl v petřkovickém Landek Parku, se letošní ročník mohl konat na místě, které má vtisknuto v názvu. Festival probíhal na konci července, veškeré informace včetně bohaté fotodokumentace lze nalézt na www.sterkovnamusic.com.

Největší hvězdou letošního ročníku akce byla bezpochyby legendární skupina Lucie, vystoupilo celkem pět desítek interpretů, mezi nimiž nechyběli Tata Boj, Mirai, Mig 21, Horkýže slíže, Anna K., Xindl X nebo Pražský výběr. Na *Festivalu mimořádných projektů*, jak se sám označuje a odlišuje od ostatních letních akcí, nechybělo vystoupení Cirku La Putyka.

Díky tradičnímu partnerství se mohli účastníci akce, která se letos prezentovala mimořádně nabitým programem, osvěžit pitnou vodou z cisteren vodárenské společnosti.

Pomoc pro děti s poruchou zraku

Také v letošním roce podporují SmVaK Ostrava užitečné a potřebné aktivity ostravské pobočky Společnosti pro ranou péči, která se zaměřuje na pomoc rodinám, v nichž se narodilo dítě se zrakovým handicapem.

„Příspěvek vodárenské společnosti, kterého si velmi vážíme, jsme využili na pořízení pomůcek pro nácvik alternativní a augmentativní komunikace dětí se zrakovým či kombinovaným zrakovým postižením. Pomůcky poradkyně využívají během konzultací v rodinách dětí, kdy ukážou rodičům, jak s nimi pracovat. Rodinám je také bezplatně zapůjčí na období mezi konzultacemi,“ vysvětluje Kristina Mezníková z Rané péče.

Organizace rovněž pořídila kufry na převážení hraček a pomůcek, protože poradkyně vozí do rodin často objemnější pomůcky, případně cestují za několika rodinami během dne a kufry jim usnadní přesuny. Příspěvek byl využit také na speciální úpravu světelných panelů tak, aby reagovaly na dotyk nebo korekce intenzity světla. Světelné panely patří k nejpoužívanějším pomůckám u dětí s postižením zraku, kdy slouží k podsvícení pracovní plochy, nastavení správné světelné intenzity, odstínu světla pro dané dítě. *„Díky Vaší podpoře jsme mohli během celého období trvání projektu pomáhat rodinám s dětmi se zrakovým nebo kombinovaným postižením z celého Moravskoslezského kraje, jejichž situace po narození dítěte a zjištění, že bude mít v oblasti zrakového vnímání vážný hendikep, je často krizová. Jednali jsme s novými zájemci o službu rané péče, věnovali jsme se také informování o dostupné podpoře rané péče,“* uzavírá Mezníková.

Co je Raná péče

Ostravská pobočka Společnosti pro ranou péči se zaměřuje na pomoc dětem s postižením zraku a jejich rodinám v celém Moravskoslezském kraji. Mohou se na ni obracet rodiče dětí ve věku od narození do sedmi let, mají-li pochybnosti o správném vývoji dítěte v oblasti zrakového vnímání.

Pro využití služeb rané péče není potřeba mít stanovenou diagnózu. Je tu pro všechny rodiče, kteří pochybují o správném vývoji svého dítěte a hledají odbornou pomoc a podporu. Poradkyně jezdí do místa bydliště, což umožňuje pracovat s přirozeným prostředím dítěte, které se může cítit bezpečně ve známém okolí. Každá rodina má individuální plán podpory, v němž si spolu s poradkyní stanovují cíle, na kterých spolupracují. Rodina si může zapůjčit pomůcky a hračky pro stimulaci vývoje dítěte, stejně tak i odbornou literaturu. Ostravská pobočka Společnosti pro ranou péči také pořádá společné pobyty, setkání, přednášky a semináře, věnuje se také informování lékařů a dalších odborníků o podpoře dětí s hendikepem a jejich rodin.

Příběhy rané péče

Příběh nevidomého chlapce očima rodičů

Náš syn se narodil předčasně, v 35. týdnu. První informace a kontakt na ranou péči jsme obdrželi záhy poté, co nám primář oční kliniky oznámil, že syn je nevidomý a že šance na zlepšení zde není. O přínosu služby rané péče jsme se přesvědčili již na prvních setkáních, kdy jsme obdrželi odpovědi na otázky, které nám pediatr a ani riziková ambulance nedokázali zodpovědět. Jelikož jsme oba zdraví a ani v blízkém rodinném kruhu a ani v kruhu známých neznáme nikoho, kdo vychovává dítě s postižením, bez pomoci rané péče bychom byli plně odkázaní na pomoc už tak vytíženého zdravotnictví, které se specializuje především na osoby bez postižení. Zejména z tohoto důvodu je pro nás pomoc a podpora rané péče klíčová.

Příběh Ester

Rodiče Esterky se na ostravskou pobočku Společnosti pro ranou péči obrátili v době, kdy měla dcera přibližně šest měsíců. Děvčátko trpělo vrozenou kataraktu (šedý zákal). Společně s rodiči připravila poradkyně rané péče individuální plán, Esterka byla zařazena do programu stimulace zraku. Při prvních konzultacích využívala poradkyně světelné pomůcky tak, aby se trénovalo sledování v pohybu, přenos pozornosti. Později se poradkyně při stimulaci zraku zaměřovala na trénink manipulace s předměty, nejprve s většími, kontrastními. Vše se vyvíjelo dobře, zhruba v období, kdy byl Esterce jeden rok, jí byly předepsány brýle a okluze. Na konzultacích probíhal trénink každého oka zvlášť – dle předepsané okluze, nacvičovala se také orientace v prostoru. Zhruba po roce proběhlo kontrolní funkční vyšetření zraku, které ukázalo, že obě oči dohromady i zvlášť fungují dobře, Esterka má jen několik dioptrií a brýle toleruje. Podařilo se zavčas podpořit zrakový vývoj dítěte.

Ilustrační foto

PLAVEME V TOM SPOLU...
Projekt společnosti SmVaK pro aktivní zaměstnance

V programu Plaveme v tom spolu! pro zaměstnance, kteří působí v neziskovém sektoru, rozdělila vodárenská společnost v letošním roce 300 000 korun. K více než 130 projektům neziskových organizací, v nichž působí zaměstnanci SmVaK Ostrava, podpořeným v minulých sedmi letech, se v roce 2023 přidalo dalších dvacet. Získaly tak prostředky na užitečné, přínosné a zajímavé projekty, které se v letošním roce postupně realizují. Jako obvykle přinášíme jejich příběhy.

Mladí fotbalisté v Darkovičkách s cenným pohárem

Také v letošním roce uspěli fotbalisté z Darkoviček, které jsou administrativně součástí Hlučína, s žádostí o podporu v grantovém programu pro motivované zaměstnance působící ve svém volném čase v neziskovém sektoru Plaveme v tom spolu!

Zasloužil se o to trenér mládežnických týmů a také vedoucí střediska Ostravského oblastního vodovodu v Krásném Poli Pavel Kudla, který je s místním fotbalem spjatý jako hráč, následně jako trenér a funkcionář od svých deseti let.

Historie fotbalu v Darkovičkách sahá až do roku 1931, aktuálně klub působí v areálu, který byl otevřen v roce 1981 a je využíván doposud. Kromě starých a nových kabin je jeho součástí hlavní travnatá plocha, tréninková plocha a multifunkční hřiště s umělým povrchem.

„Náš fotbalový klub se vždy mohl pyšnit dobrou mládežnickou základnou. V současné době máme v soutěžích dvě žákovská družstva a dva dorostenecké týmy. Základnu tvoří především místní hráči a odchovanci. Dorostenci hrají Krajský přebor Moravskoslezského kraje a patří k lepším týmům. V dospělé kategorii klub navazuje na širokou mládežnickou základnu a v soutěžích hrají jak A mužstvo, tak B tým," říká Pavel Kudla, mimo jiné člen výkonného výboru klubu.

Dorosteneckému družstvu se letos podařilo zvítězit v poháru Okresního fotbalového svazu a získat cenný pohár. Několik hráčů dorostu souběžně doplňuje také družstvo mužů, a proto jsou výsledky občas kolísavé. *„Tréninky mládežnických týmů probíhají v našem areálu každý den a je radost sledovat, jak děti s nadšením sportují a výkonnostně se zlepšují. Díky podpoře v grantovém programu Plaveme v tom spolu! se podařilo zajistit materiální dovybavení – nákup nových míčů, triček a dalšího vybavení pro mládežnická družstva. S ohledem na financování amatérského sportu v našem státě je takováto pomoc nadmíru vítána a velmi si jí vážíme,"* dodává Kudla.

Karvinské gymnázium oslavilo 70 let

Akce velikosti, bohatého programu a četností účasti, jakou by člověk u výročních oslav typu školy, jakou je gymnázium ve městě, které je současnosti na křižovatce související s útlumem těžby černého uhlí, nečekal. Takové byly oslavy 70 let existence gymnázia v Karviné, které proběhly v areálu školy 16. září. Ostatně škola z hlediska jejího vnějšího i vnitřního vzhledu a vybavení stejně jako okolní plochy jsou něčím, co zaznamenalo během uplynulých letech výraznou změnu a rozvoj do podoby vzdělávací instituce tohoto století.

Společnost SmVaK Ostrava, mezi jejímiž zaměstnanci ostatně narazíme na řadu absolventů školy, kterých je již možné napočítat více než sedm tisíc, byla stejně jako řada dalších významných firem partnerem akce. Prohlédnout si zmodernizovanou školu, její učebny, novou tělocvičnu a venkovní sportovní areál, ale především se setkat se svými spolužáky a učiteli dorazily zhruba dva tisíce absolventů.

Řada učeben byla vyzdobena dobovými maturitními tably, dobovými fotografiemi, nebo seznamy pedagogů a absolventů v daném období existence školy. Během hudebního programu se představily karvinský sbor Permoník, havířovská kapela Ajdontker, party skupina Legendy se vrací, přičemž největší hvězdou večera byli slovenští No Name.

Ředitel školy Miloš Kučera během zahájení hovořil o tom, že absolventi školy působí v řadě významných institucí a podnikatelských subjektů nejen u nás, ale také v zahraničí. Podle něj hledí gymnázium do budoucna s pokorou, ale také hrdostí, s níž chce navazovat na své předchůdce.

Šenovský škrpál s cimbálovkou i Zekonem

S podporu SmVaK Ostrava proběhl poslední srpnovou sobotu ve sportovním areálu v Šenově u Nového Jičína, na jehož katastru vlastní a provozuje vodárenská společnost čistírnu odpadních vod pro Nový Jičín a okolní obce, 28. ročník akce Šenovský škrpál.

Během dopoledního programu pro děti jim zábavu zajišťoval klaun Pepíno Prcek. Odpoledne zahrála cimbálovka Kordulka, svou sílu a dovednosti předvedl Železný Zekon, vystoupily skupiny Echo, Věra relived special a Dáša czinege, Claymore, finále obstaral DJ Skap. Areálem projížděl dětský vláček, pro děti byly připraveny skákací hrad, kolotoče, jízda na ponících nebo malování na obličej.

Doubravské slavnosti s podporou vodařů

S tradiční podporou nejvýznamnější vodárenské společnosti v moravskoslezském regionu proběhly 19. srpna v Doubravě na Karvinsku Doubravské slavnosti. Náměstí obce slavící 794 své existence, která byla historicky významně poznamenaná hlubinným dobýváním černého uhlí a leží mezi bývalými doly ČSA a Doubrava, zaplnil zajímavý program jak pro dospělé návštěvníky, tak pro děti. Také díky partnerským organizacím mohl být vstup na akci pro obyvatele obce, ale i přespolní návštěvníky bezplatný.

Hlavní hvězdou hudební produkce byl frontman skupiny Kabát Josef Vojtek. Akce vyvrcholila taneční zábavou se skupinou Golden Hits. Jako tradičně byla součástí akce soutěž o Doubravský rekord v pojídání párků. Na své si přišly také děti, pro které byl ve speciální zóně připravený program v podobě malování na obličej, dětského vlasového studia, herní zóny nebo výtvarné dílny.

Trianon nezahálel ani o prázdninách

Českotěšínský spolek Trianon, s nímž SmVaK Ostrava dlouhodobě spolupracují v oblasti separace a recyklace vyřazených elektrozařízení v důsledku investičních a modernizačních akcí ve vodárenských provozech, ale také například v oblasti digitalizace smluvních dokumentů, během letních prázdnin jako každý rok zorganizoval řadu vzdělávacích akcí pro mládež.

Během cyklu s názvem Prázdniny 2023 proběhly akce Technika je hra, EKO workshop, EKOHRANÍ, Povídání o včelkách, Letní škola studentů VŠB-TUO a také možnost letní studentské brigády.

„Akce probíhají za podpory města Český Těšín, ve spolupráci se společností Teplo Těšín a SVČ Amos. Studenti a žáci se seznámili s podmínkami cirkulární ekonomiky, separováním elektroodpadu partnerů naší organizace, mezi něž patří například Třinecké železárny, SmVaK Ostrava, ČEZ distribuce, VEOLIA průmyslové služby nebo DIAMO. Ověřili si svoje manuální dovednosti při rozebírání počítače, rozvaděčů, jističů a dalšího vyřazeného odpadu. Čtyři studenti – účastníci letní brigády – navštívili společnost Teplo Těšín, kde se seznámili s průběhem instalace moderní energetické technologie – kogenerační jednotky,“ vysvětluje předseda spolku Trianon Viliam Šuňal.

Účastníci letních aktivit se seznámili s významem vegetační střechy pro městské prostředí z hlediska zadržování dešťové vody a přínosem chovu včel ve městech. Od zkušených odborníků se čtyřicet dětí dozvědělo řadu cenných informací o významu včel v přírodě a jejich přínosu pro zdraví nás všech.

„V Trianonu jsou již 20 let vybudované podmínky pro uskutečnění edukačních aktivit k pochopení nutnosti ochrany životního prostředí. Bylo to možné jen díky podpoře silných partnerů, které jsem zmiňoval výše. Chtěl bych jim tímto z celého srdce poděkovat za podporu rozvoje ojedinělé formy technického vzdělávání mládeže,“ dodává Šuňal.

Jak studenti hodnotí působení v Trianonu:

„Brigáda v Trianonu mě letos opět nezklamala. Doba mojí brigády byla dva týdny a bylo to nejlepší období práce s dobrými lidmi, kteří kdykoli pomůžou, když potřebujete. Pomůžou se vším, co děláte. Je jasné, že práce je občas těžká a náročná, ale dá se to zvládnout. Kolektiv je velice kamarádský a příjemný, o zábavu je vždy postaráno. Líbí se mi ekologický přístup firmy a zelená střecha. Na střeše se nacházejí úly s včelkami. Je super, že se snaží do budoucna myslet na naši planetu, kterou potřebujeme pro život. Brigáda byla velice zajímavá a doporučuji všem si ji vyzkoušet, příští rok bych se opět rád vrátil.“
Jaroslav Balon

„Do Trianonu na brigádu se každým rokem rád vracím. Práce je tam fajn, či už těžší, nebo lehčí, každopádně člověk si tam zkusí spoustu zajímavých věcí. Je tam super kolektiv a s chlapy je veselo. Když si nevím s něčím rady, ostatní rádi vysvětlí a pomohou. Můj velký obdiv patří právě pracovníkům provozu separace, kteří jsou i přes své zdravotní znevýhodněni schopni pracovat na ne úplně jednoduché činnosti.“
Luca Leone

„V Trianonu jsem absolvoval desetidenní brigádu, během níž jsem se zapojil společně s ostatními pracovníky a brigádníky do separace elektroodpadu. V Trianonu jsem nebyl poprvé, a přesto jsem získal nové dovednosti a znalosti, ať už rozeznat různé druhy cenných kovů (hliník, mosaz, měď), či nahlédnout pod kryt nejrůznějším elektrospotřebičům a roztřídit je do poslední součástky. Nesmím zapomenout ocenit nápomocnost a snahu ostatních pracovníků, již v nelehkých situacích místo toho, aby seděli doma, vykonávají práci, která pomůže vrátit spoustu odpadu zpět do oběhu. Předposlední den jsme také navštívili společnost Teplo Těšín, což bylo pro mě příjemné zpestření práce. Brigádu hodnotím velmi kladně, i přes některé náročnější situace, se kterými mi však ochotně pomohli pracovníci Trianonu. Jediné, o co jsem díky brigádě přišel, bylo 10 volných dní, ale finanční odměna za práci to dostatečně vynahradila.“
Lukaš Duda

Vodohospodářské hry proběhly úspěšně

Vodohospodářské sportovní hry, jejichž tradice sahá až do poloviny sedmdesátých let minulého století, kdy proběhl jejich první ročník v Praze, se letos konaly poslední srpnový víkend s organizačním zajištění SmVaK Ostrava v areálu VŠB-TU v Ostravě Porubě. Sportovalo se v tradičních disciplínách, níže přinášíme přehled pořadí na čelních místech a fotografie ze sportovního zápolení.

Výsledky disciplín

Malá kopaná
1. ČEVAK
2. SmVaK Ostrava
3. Povodí Moravy

Volejbal muži
1. ČHMÚ
2. VAS
3. SmVaK Ostrava

Volejbal ženy
1. Povodí Labe
2. Povodí Moravy
3. VAS

Stolní tenis muži
1. Povodí Labe
2. SmVaK Ostrava
3. VAS

Stolní tenis ženy
1. Povodí Labe
2. Povodí Ohře
3. VRV

Tenis
1. Sweco
2. VAS
3. Povodí Odry
4. SmVaK Ostrava

Vodohospodářský duatlon ženy
1. Povodí Moravy
2. VRV
3. Sweco
...10. SmVaK Ostrava

Vodohospodářský duatlon muži
1. Sweco
2. ČHMÚ
3. VÚV
.... 8. SmVaK Ostrava

VODOHOSPODÁŘSKÉ SPORTOVNÍ HRY 2023

Z první ruky vydává: SmVaK Ostrava a.s., 28. října 1235/169, 709 00 Ostrava - Mariánské Hory • šéfredaktor: Mgr. Marek Síbrt • předseda výkonné redakční rady: Ing. Anatol Pšenička • redakční rada: Ing. Milan Koníř, Ing. Radim Všolek • grafická úprava: Aleš Nowák • kontakt: marek.sibrt@smvak.cz • evidenční číslo: MK ČR E 22377 • Fotografie: Jan Smékal, Pavel Zubek, Marek Síbrt

VODARENSTVI.cz

Dejte o sobě vědět ve světě vodarenstvi.cz

Vzdělávací a informační portál:
vše o nejcennější surovině na jednom místě

Nabídka spolupráce s portálem www.vodarenstvi.cz

KDO JSME?

- **Nejvýznamnější vodárenský server** v České republice nabízí spolupráci Vaší společnosti
- **Nezávislý zdroj informací a zpravodajství** o oboru obsahující sekce pro laiky, odborníky, techniky i management
- Přináší **každodenní zpravodajství** z České republiky i ze zahraničí
- **10 tisíc přístupů** měsíčně
- **Nová grafická i obsahová podoba** portálu od února 2017
- Portál **s podporou vodárenských společností a dalších oborových organizací** (SOVAK ČR a další) provozuje nezisková organizace zaměřující se na vzdělávání EduLudus (www.eduludus.cz)
- **Záběr portálu se postupně rozšiřuje** o další sekce
- Portál je **aktualizován na každodenní bázi** několika příspěvky

CO NABÍZÍME?

- Partneři můžou inzerovat formou **banneru s proklikem na vlastní korporátní nebo produktové stránky**
- Je možné zadávat **textovou placenou inzerci a PR články**
- Jako protiplnění server mimo jiné zveřejní **informace o novinkách, aktuálním dění nebo technických řešení partnerů**. Zaslané podklady jsou redakcí upraveny do novinářské podoby dle domluvy s klientem
- Ceny jsou stanoveny dle individuální domluvy v závislosti na dlouhodobosti kampaně, rozsahu inzerce a dalších parametrech
- Inzerce **již od 3 000 Kč za banner** měsíčně dle dohody
- **O vašich produktech, službách a aktivitách se dozvědí všichni, kdo působí v českém vodárenství, ale také laická veřejnost**

Kontakt: inzerce@vodarenstvi.cz, +420 601 085 000 www.vodarenstvi.cz

SmVaK aqualia

Severomoravské vodovody a kanalizace Ostrava a.s.

Stavomontážní práce ve vysoké kvalitě a za zajímavou cenu od SmVaK Ostrava!

- Nabízíme stavební a montážní práce spolu s komplexní dodávkou materiálu
- Disponujeme potřebným technickým vybavením a vysoce kvalifikovanými pracovníky s potřebnými osvědčeními a zkouškami
- Řídíme se přísnými standardy z hlediska spolehlivosti a kvality
- Používáme materiály splňující přísné technické i hygienické standardy
- Zaručujeme bezproblémové předání díla pro udělení kolaudačního souhlasu
- Přerušení dodávky pitné vody koordinujeme s provozovatelem
- Společnost disponuje vlastní akreditovanou laboratoří pro analýzu vody

Co umíme a nabízíme

- Zpracování projektové dokumentace pro všechny stupně stavebního řízení
- Montážní práce v oblasti vodovodů a kanalizací
- Výkopové práce
- Stavební práce v oblasti vodovodů
- Výměny vodoměrů

Kontakty:
Severomoravské vodovody a kanalizace Ostrava a.s.
28. října 1235/169, 709 00 Ostrava – Mariánské Hory
Zákaznická linka: 800 292 400
E-mail: stavby@smvak.cz

Provádíme

- Výstavbu nových vodovodních řadů, zajištění potřebných podkladů pro kolaudaci, zajištění provozování vystavěných řadů
- Výstavbu suchovodů – operativní řešení v případě potřeby zásobování vodou – včetně podkladů potřebných pro zprovoznění
- Výstavbu přeložek vodovodů včetně zajištění podkladů a předání díla
- Protlaky pod komunikacemi
- Výměny vodovodních přípojek – včetně výkopových prací a administrativy
- Rekonstrukce vnitřních vodovodů uložených v zemi
- Opravy stávajících technologií v manipulačních prostorách šachet a vodojemů
- Opravy havárií vodovodních řadů včetně provádění výkopových prací, zajištění vyjádření existence sítí ostatních správců

Zajistíme

- Výměny vodoměrů – přezkoušení včetně demontáže a osazení nového, komunikace s odběrateli, vyhotovení plánu výměn pro obce (včetně operativního zapůjčení vodoměrů po dobu oprav)
- Pronájem vodoměrů
- Výstavbu požárních odběrů – hydrantů včetně vodoměrné šachty

Cenovou nabídku připravíme přímo na míru na základě Vašich požadavků!